

L'ULL DE BOU DE SCHWARZ *Phylloscopus schwarzi* CAPTURAT A L'ILLA DE CABRERA

Maties REBASSA *

SUMMARY. *Radde's warbler caught on the island of Cabrera.* The 20 October 1996 a Radde's warbler was trapped and ringed on the island of Cabrera. This asiatic warbler is a rare visitor to the Western Palaearctic. The bird captured on Cabrera is the first record for the Balearic islands and it has been accepted by the Spanish Rarities Committee. The last spanish record of this species is from Doñana.

Key words: Radde's warbler, *Phylloscopus schwarzi*, Cabrera, Balearic islands.

* GOB Mallorca. C. de Can Verí 1, 3r. 07001 Palma

Entre les actuacions previstes en el Programa de Seguiment Anual de l'Avifauna del Parc Nacional de Cabrera de 1996, es va realitzar una campanya d'anellament d'aus migratòries durant el pas postnupcial. L'estudi es va estendre entre el 7 de setembre i el 22 d'octubre, ambdós inclosos, període en el qual es capturaren 3.755 ocells de 61 espècies diferents (GARGALLO, 1996). Entre aquestes captures s'incloueren diverses «rarses», tant d'àmbit balear com espanyol, com les ja anuals (però no per això menys interessants) captures de buscariet xerraire *Sylvia curruca*, capsi-grany d'esquena roja *Lanius collurio* o pinsà carminat *Carpodacus erythrinus*. Destacaren, aquell any, el trampeig d'un hortolà menut *Emberiza pusilla* el 14 d'octubre i, sobretot, el d'un exemplar d'ull de bou de Schwarz *Phylloscopus schwarzi*, espècie de la qual no es tenia, fins a les hores, documentada la seva presència a les illes Balears.

La captura de l'au es va produir el dia 20 d'octubre, que curiosament fou la data de major nombre de captures de tota la campanya, amb 215 aus trampe-

jades (GARGALLO, 1996). Els ornitòlegs presents en el moment de la captura eren Joan Campomar, Joan Miquel González, Jesús Jurado i Maties Rebassa. Per a la correcta identificació de l'au es varen consultar bàsicament les guies de camp de Lars Jonsson (1992) i de Lars Svensson (1992).

Aquest registre, ja acceptat pel Comité Español de Aves Raras (de Juana, *in litt.*), constitueix, com s'ha dit, la primera observació homologada de les Balears, i també de la resta de l'estat espanyol. L'única dada anterior de què es té constància fou la d'un mascle capturat a Doñana per H. Hafner el 7 de novembre de 1966 (trenta anys abans de la nostra captura) i que es conserva en pell a la col·lecció de l'Estació Biològica (VALVERDE, 1968; de Juana, *in litt.*).

DISTRIBUCIÓ I HÀBITAT DE L'ESPÈCIE

Espècie migratòria. Nidifica a Sibèria des de Novosibirsk i l'Altai a Transbaykàlia, Amur, Sakhalin, Mantxúria i Corea del Nord. Passa l'hivern al

sud-est asiàtic (Myanmar, Tailàndia i Indoxina) (CRAMP, 1992).

A l'època de nidificació prefereix els boscos oberts, clarianes, rodals de regeneració arbòria i plantacions de ribera. A l'hivern, en canvi, prefereix àrees arbustives i herbàcies a les arbòries, i en migració freqüenta àrees pantanoses amb arbusts, bedolls i salzes (CRAMP, 1992).

A Europa occidental, es presenta molt de tant en tant, sempre a la tardor i generalment en el mes d'octubre. Segons PARMETER i BYERS (1991), els registres cauen de la següent manera: Regne Unit (78), Eire (5), Illes del Canal (1), França (2), Bèlgica (5), Holanda (4), Dinamarca (7), Noruega (2), Suècia (>10), Finlàndia (8), Alemanya (4) i Polònia (1), a més de la ja referenciada d'Espanya.

DESCRIPCIÓ DE L'AU

Impressió general: Au del gènere *Phylloscopus* de tamany semblant al

d'un ull de bou gros *Ph. trochilus*, si bé de coloració general més fosca, cap més robust, molt conspicues llistes ocular i superciliar, ull més gran, i bec més curt i rabassut (vegeu foto 1).

Descripció anatòmica: Front, pili i clatell de color olivaci fosc. Llista superciliar gruixada i molt conspicua de color beix groguenc, un poc més fosca al seu terç anterior, que li arriba fins just darrere les auriculars. Brides i gruixada llista ocular de color verdós fosc. Ull gran, d'iris marró grisenc, fosc. Anell orbital gris. Anell ocular groguenc (damunt i davall l'ull) i verdós fosc (davant i darrera l'ull). Bec curt i gruixat, de color marró molt fosc a la mandíbula superior i beix groguenc a la inferior. Aquesta darrera mandíbula marcadament convexa a l'extrem distal. Auriculars tacades de verdós fosc i beix. Gargamella beix pàl·lida.

Part superior del coll, dors i escapulars de color olivaci fosc. Carpó i supracobertores caudals amb tonalitats lleugerament més ocre. Pit i flancs de

Espècie	Ala (c.m.)	2a. P	Pta. ala	Emarg.	l°P>CP	Long. bec	Alt. bec	Gruixa bec
<i>Ph. bonelli bonelli</i>	57-68	6/7,6,(7),[7/8]	3 4 (5)	3 4 5 (6)	3-8	11-13'5	2'3-3'9	—
<i>Ph. bonelli orientalis</i>	63'5-73	5/6,6,[6/7]	3 4 (5)	3 4 5 (6)	3-8	11-13'5	2'3-3'9	—
<i>Ph. sibilatrix</i>	70-81	4,4/5,(3/4)[5]	3	3 4 (5)	-6-1'5	—	—	—
<i>Ph. collybita collybita</i>	53-64	6/8,(8),[8/9]	3 4 (5)	3 4 5 6	4-9	10'1-12'5	2-2'6	—
<i>Ph. collybita abietinus</i>	54-67	6/8,(8),[8/9]	3 4 (5)	3 4 5 6	4-9	10'1-12'5	2-2'6	—
<i>Ph. collybita tristis</i>	53-64	6/8,(8),[8/9]	3 4 (5)	3 4 5 6	4-9	10'1-12'5	2-2'6	—
<i>Ph. trochilus</i> *	59-72	5/6,6,(6/7),[5]	3 (4)	3 4 5	1-8	11'5-13	2'1-2'6 **	—
<i>Ph. schwarzii</i>	56-67	8-10,[7/8]	3 4 (5)	3 4 5 6	8-14	—	3'2-3'9	3,5-4'4
<i>Ph. fuscatus</i>	54-59	9,9/SS,[8,8/9,SS]	4 5	3 4 5 6	7'5-13	—	2'3-2'9	2'5-3'4

Taula I. Dades biomètriques d'algunes espècies d'ull de bou (gènere *Phylloscopus*), segons SVENSSON (1992). En negreta aquells valors que s'ajusten als mesurats a l'exemplar capturat. (*): Subespècies *trochilus* / *acredula*. (**): Mesurat a la part distal dels orificis nasals. Vegeu text per a la resta de mesures.

Table I. Biometrics of Warblers of the genus *Phylloscopus*. Bold type indicates the measurements that (fit, overlap) with the individual captured. (+): subspecies *trochilus* / *acredula*; (**): measurements taken distal to the nostril. See text for the other measurements.

Foto 1. Ull de bou de Schwarz *Phylloscopus schwarzi*, Cabrera, octubre 1996. Foto: Joan Miquel González.

Photo 1. Radde's Warbler, Cabrera, october 1996.

color beix verdós, amb lleugeres tonalitats de color de rovell al pit. Ventre groc pàl·lid. Infracobertores caudals de color groc ataronjat. Plomes de les tíbies també ataronjades. Tarsos de color carn. Dits de color més groc ataronjat. Ungles de color groc grisenc.

Plomes de les ales de color gris verdós, vorejades de verd olivaci. Plomes de vol poc gastades, amb la vora externa de color més groguenc. Axil·lars i infracobertores alars de color beix brut. Rectrius (plomes de la coa) punxegudes, de color verdós amb les vores externes més brillants.

Dades biomètriques:

- Ala (corda màxima): 57'5 mm
- Ala (tercera primària): 43'5 mm
- Bec (fins al crani): 12'6 mm
- Altura del bec (part proximal dels orificis nasals): 3'4 mm

- Gruixa del bec (part proximal dels orificis nasals): 4'1 mm
- Greix: 3
- Pes: 10,1 gr
- 2^a primària = 9
- Punta de l'ala = 4
- Emarginacions a 3, 4, 5 i 6
- 1^a primària = 9'5 mm. > CP
- Vegeu taula I per a comparacions amb altres espècies del gènere.

BIBLIOGRAFIA

- CRAMP, S. (Ed.) 1992. Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The birds of the Western Palearctic. Volume VI. Warblers. Oxford University Press.
- GARGALLO, G., 1996. Memoria de la campaña de anillamiento de aves durante el paso post-nupcial. Parque Nacional del

- Archipiélago de Cabrera, 1996. GOB. Palma. Informe inèdit.
- JONSSON, L., 1992. Birds of Europe, with North Africa and the Middle East. Christopher Helm. A & C Black. London.
- PARMENTER, T., i BYERS, CL., 1991. A Guide to the Warblers of the Western Palearctic. Bruce Coleman Books.
- SVENSSON, L., 1992. Identification Guide to European Passerines. Fourth edition. Stockholm.
- VALVERDE, J.A., 1968. Dos especies de *Phylloscopus* nuevas para la avifauna ibérica. *Ardeola*, 12: 117-120.

(Rebut: 30.05.98; Acceptat: 17.06.98)